

7/3404

-2

170

**T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI**

SAYI : B.02.0.1.HM.KİT.03.02.52321/1
KONU:

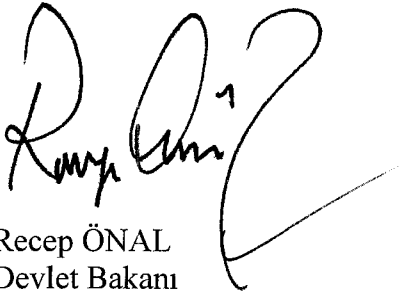
21.02.01* 15804

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE**

İlgi: 08.02.2001 tarih A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3404-8646/20942 sayılı yazınız

Aksaray Milletvekili Ramazan TOPRAK tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen soru önergesinde yer alan T.C. Ziraat Bankası A.Ş. görev zararlarına ilişkin hususlar hakkında hazırlanan bilgi notu ekte sunulmaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Recep ÖNAL
Devlet Bakanı

EK:1

SORULAR

1. T.C. Ziraat Bankası'nın son 10 yıla ait görev zararları nelerdir?
2. Hangi faaliyet alanlarında ve ne miktarlarda zararlar doğmuştur?
3. Görev zararlarında sorumluluğu veya kusuru tespit edilen görevliler var mıdır? Varsa bu görevliler hakkında ne tür işlemler yapılmıştır?
4. Görev zararlarının kaynaklandığı ana nedenler nelerdir?
5. 2001 yılı sonu itibariyle görev zararı doğmaması konusunda ne tür önlemler alınmıştır?

Cevap: "Görev Zararı" terimi kısaca, Devletin Kanun ve Kararnamelerle Kamu Bankalarına (ya da diğer Kamu İktisadi Teşebbüslerine) vermiş olduğu görevlerin bu bankalarca yerine getirilmesi nedeniyle oluşan giderlerin maliyeti olarak tanımlanabilir.

T.C. Ziraat bankası A.Ş.'nin görev zararı tutarları; aşağıda belirtilen çeşitli Kanun ve Kararnameler uyarınca, tarım kesimine yapılan kredi destekleri sonucunda ortaya çıkan zararları ifade etmekte ve bankanın bilançosunda zarar olarak değil ancak, Aktif hesaplarında "Hazineden olan Alacaklar" kaleminde izlenmektedir. Bankaların görev zararı alacakları sınırlı bütçe imkanları nedeniyle Hazinece zamanında ödenemediğinden bunlara Kanunlar ve Kararnamelerle belirlenen faiz oranları tahakkuk ettirilmektedir.

Bankaların anılan görev zararı hesapları Bankalar Yeminli Murakıplarınca incelenmekte ve Kanun ve Kararnamelerle belirlenen usul ve esaslarla bankacılık kurallarına uygun olup olmadığı raporlarla tespit edilerek sonuçları Hazine Müsteşarlığı'na bildirilmektedir. Raporlara göre kesinleştirilen görev zararları tamamen ilgili Kanun ve Kararnamelerde belirtilen, tarım kesimine yönelik destekleme uygulamalarından kaynaklanmakta olduğundan bu uygulamalarda kusurlu görevli bulunmamaktadır.

2000 yılında T.C. Ziraat bankası A.Ş.'nin görev zararı stoklarının % 15'i Özel Tertip Devlet Tahvili verilmek suretiyle ödenmiştir. Yine, 03.01.2001 tarihinde; birikmiş görev zararı alacaklarından mahsup edilmek üzere T.C. Ziraat bankası A.Ş.'ne 2 katrilyon TL ve 500 milyon ABD Doları değerinde Özel Tertip Devlet Tahvili verilmiştir. Anılan Bankanın birikmiş görev zararı alacakları yıllar itibariyle ve yapılan ödemeler düşüldükten sonra 04.01.2001 itibariyle yaklaşık olarak Tablo 1 deki gibidir.

Tablo 1

	GÖREV ZARARI ALACAKLARI	
	Tarih	Tutar (trilyon lira)
ZİRAAT BANKASI	04.01.2001	5.773
	31.12.2000	8.105
	31.12.1999	6.175
	31.12.1998	2.414
	31.12.1997	952
	31.12.1996	409
	31.12.1995	93

Diğer taraftan, Kamu Bankalarının yeniden yapılandırılmaları ve özelleştirilmelerine ilişkin 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun 25 Kasım 2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun uyarınca; Bankaların (bağlı ortaklık ve iştiraklerindeki payları dahil) etkin, verimli ve özerk bir şekilde çalışmalarının sağlanması amacıyla yeniden yapılandırılmalarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulu'nca belirlenecek ve Yeniden Yapılandırma ve hisse satış işlemleri bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden itibaren (25 Kasım 2000) üç yıl içinde tamamlanacaktır. Devlet yeniden yapılandırma döneminde bankalara bedelini önceden ödemedi görev veremez. Bankaların kalan görev zararı alacakları ise bir itfa programı dahilinde ödenecektir.

Anılan Kanun uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi'nin Yeniden Yapılandırılmalarına İlişkin Usul ve Esaslar 2000/1698 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (13 Aralık 2000) ile belirlenmiştir.

Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı'nın 2 nci maddesinde tanımlandığı şekilde; Yeniden Yapılandırma işlemlerini yürütmek üzere, her bir banka için ayrı ayrı olmak üzere; Hazine Müsteşarlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve bankalardan birer asil, birer yedek üye ile Hazine Müsteşarlığınca Müsteşarlık dışından seçilecek bir asil, bir yedek üye ve bankalar tarafından banka dışından seçilecek bir asil, bir yedek üye olmak üzere 5 kişilik Yeniden Yapılandırma Komisyonları oluşturulmuş ve çalışmalarına başlamıştır.

Yeniden Yapılandırma çalışmalarının tamamlanmasını müteakiben bankaların hisse satış işlemleri 4046 sayılı Özelleştirme Kanununa göre yapılacaktır.

T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.'NİN 31.12.1999 TARİHİ İTİBARIYLA KESİNLEŞMİŞ
GÖREV ZARARI ALACAKLARINA BAZ TEŞKİL EDEN KANUN VE BAKANLAR
KURULU KARARLARI

1. Muhtelif Kararnameler

- 12/02/1984 tarih ve 84/7769 sayılı Tarımsal Sanayiler Kredisi hakkında Karar
- 11/03/1987 tarih ve 87/11559 sayılı GSM 103 Programı çerçevesinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca gerçekleştirilecek sığır ithalatın kur riskinin karşılanması Hakkında Karar
- 17/07/1995 tarih ve 95/7225 sayılı Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Onarım Projesi hakkında Karar
- 18/10/1995 tarih ve 95/7418 sayılı hayvancılığın geliştirilmesine yönelik açılacak krediler hakkında Karar
- 04/05/1995 tarih ve 95/6820 sayılı hayvancılığın geliştirilmesi ve orman köylülerinin kalkındırılmasının sağlanması hakkında Karar
- 11/04/1996 tarih ve 96/8021 sayılı tabii afete maruz kalan yörelerde gerçekleştirilecek kredi ertelemeleri ve yeniden kredi kullandırılmaları hakkında Karar
- 01/10/1996 tarih ve 96/8575 sayılı 1996 yılına ilişkin olarak tabii afetlerden Maruz kalan yörelere ilişkin yapılan kredi erteleme hakkında Karar
- 01/10/1996 tarih ve 96/8574 sayılı tabii afetlerden zarar gören çiftçilere dağıtılacak hububat tohumluğu hakkında Karar
- 99/09/1995 tarih ve 97/9975 sayılı tabii afetlerden zarar gören çiftçilere dağıtılacak hububat tohumluğu hakkında Karar
- 12/08/1997 tarih ve 97/9792 sayılı 1997 yılına ilişkin olarak tabii afetlerden Maruz kalan yörelere ilişkin yapılan kredi erteleme hakkında Karar
- 03/04/1997 tarih ve 97/9300 sayılı 1997 yılında meydana gelen don afeti nedeniyle zarar görenlerin kredi borçlarının ertelenmesi ve yeniden kredi kullandırılması hakkında Karar
- 01/12/1997 tarih ve 97/10415 sayılı 1997 yılında çayır ve mera hayvancılığı yapan üreticilerin kredi borçlarının ertelenmesi hakkında Karar
- 27/05/1998 tarih ve 98/11130 sayılı tabii afetlerden zarar gören çiftçilere dağıtılacak hububat tohumluğu hakkında Karar
- 31/03/1998 tarih ve 98/10833 sayılı 1998 yılına ilişkin olarak Tabii afetlerden Maruz kalan yörelere ilişkin yapılan kredi erteleme Karar
- 01/09/1998 tarih ve 98/11680 sayılı su ürünleri avlayan, yetiştiren kişilerin Kredi borçlarının ertelenmesi hakkında Karar
- 27/05/1998 tarih ve 98/11128 sayılı 1998 yılında çeşitli illerde meydana gelen sel felaketi nedeniyle zarar görenlerin kredi borçlarının ertelenmesi ve bu kişilere yeni kredi kullandırılması hakkında Karar
- 06/11/1998 tarih ve 98/12049 sayılı 1998 yılında çayır ve mera hayvancılığı yapan üreticilerin kredi borçlarının ertelenmesi hakkında Karar
- 19/03/1999 tarih ve 99/12637 sayılı 1999 yılına ilişkin olarak tabii afetlerden Maruz kalan yörelere ilişkin yapılan kredi erteleme hakkında Karar

7/3404 -7

179

- 08/10/1999 tarih ve 99/13411 sayılı Çiftçilerin 1999 yılı hasat döneminde TSKB ve TMO'ne sattıkları ürün bedellerinden kalan alacaklarının, T.C. Ziraat Bankası'na ve T.T.K.K'ne olan tarımsal kredi borçlarına mahsubu hakkında Karar
- 26/08/1999 tarih ve 99/13288 sayılı TSKB'nin 1998 yılı ürünü alımlarının finansmanı amacıyla T.C.Ziraat Bankası'ndan kullandıkları kredinin, DFİF'den kullandırılan kredi koşullarına dönüştürülmesi hakkında Karar
- 2. 8/7/1948 tarih ve 5254 sayılı muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesi hakkında Kanun
- 3. 17/7/1989 tarih ve 89/25 sayılı kimyevi gübre kredi faiz oranlarının 12 puan düşürülmesi hakkında PKKK
- 4. 12/8/1993 tarih ve 93/4725 sayılı, 7/5/1995 tarih ve 95/6969 sayılı, 9.3.1999 tarih ve 99/12520 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ile Birlikleri eliyle yapılan ürün alımlarında kaynak israfının önlenmesi ve üreticiye doğrudan destek sağlanması hakkında Kararlar
- 5. 15/12/1993 tarih ve 93/5096 sayılı çay bahçelerinin ıslahı ve kaliteli çay üretiminin temini amacıyla budamaya tabi tutulan çaylıklar nedeniyle üreticilerin uğradığı gelir kaybının tazmini hakkında Karar
- 6. 10/12/1985 tarih ve 85/10151 sayılı tohumculuğun teşvik edilmesi hakkında Karar